

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr
341

1. Obiekt
**ARESzt NR 20 W ZESPOLE MARIAMPOLSKIEGO PUŁKU DRAGONÓW,
ob. MAGAZYN w zespole Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej**

2. Czas powstania
ok., 1887 r.

3. Miejscowość
BIAŁYSTOK

11. Zdjęcia , rzut , przekrój , sytuacja , orientacja

4. Adres
ul. Bema 100
nr hipoteczny.....

5. Przynależność administracyjna

Województwo podlaskie
Powiat Białystok
Gmina Białystok

6. Poprzednie nazwy miejscowości

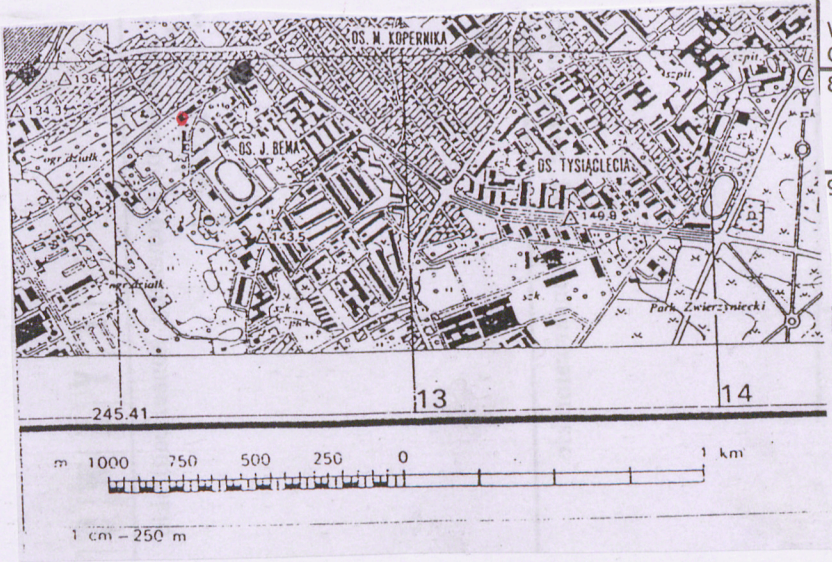
7. Przynależność administracyjna do 01.01.1999r.

Województwo białostockie
Gmina Białystok

8. Właściciel i jego adres
**Podlaski Oddział Straży Granicznej
Białystok, ul. Bema 100**

9. Użytkownik i jego adres
jak wyżej

10. Rejestr zabytków
WKZ-5340/5/96 z dn. 23.09.1996 r. nr rej. 816

Zespół koszarowy został oddany do użytku ok. 1887 r. na potrzeby Mariampolskiego Pułku Dragonów, następnie od 1910 r. stacjonował tu 4 Mariampolski Pułk Huzarów. W czasie I wojny zespół nie uległ zniszczeniu, prawdopodobnie budynki zdewastowano, spaleni uległa drewniana kaplica prawosławna. Do 1919 r. zespół był użytkowany przez niemieckie wojska okupacyjne. Po I wojnie stacjonowały tu Oddziały Wojska Polskiego, najdłużej 14 Dywizjon Artylerii Konnej (od 1927 r.). W l. 1939-1941 ulokowano oddziały Armii Czerwonej, potem niemieckie jednostki wojskowe. Po 1945 r. koszary zajęły Wojska Ochrony Pogranicza oraz w części wydzielony został przemianowany na Brygadę Ochrony Pogranicza, a od 1957 r. – Oddział WOP. W 1976 r. powstaje Podlasko-Mazurska Brygada WOP, a w 1990 r. Brygada została przekształcona w Podlaski Oddział Straży Granicznej im. gen. dyw. H. Minkiewicza.

Budynek Nr 20 pierwotnie pełnił funkcje aresztu. Po II wojnie wykorzystywany jako areszt aż do pocz. l. 80-tych XX w. przez Garnizon MON. Następnie ulokowano tu magazyny i biuro. Obecnie użytkowany przez Podlaski Oddział Straży Granicznej jako magazyn. Część stanowiąca wybieg dla więźniów jest w chwili obecnej rozbierana.

Sytuacja: koszary w pd.-zach. części miasta, na południe od ul. Kopernika, pomiędzy ulicami Bema i WOP. Budynek Nr 20 wzniesiony w północno-zachodnim rejonie koszar, kalenicowo do ulicy WOP. W sąsiedztwie pn.-wsch. ściany szczytowej pobudowany budynek Nr 19. Szeroko-frontowy, frontem zwrócony na pd.-wsch., wolnostojący.

Materiał, konstrukcja, technika: murowany z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, otynkowany, 1-kondygnacyjny, niepodpiwniczony, na fundamencie z kamienia łamanego na zaprawie cementowej. Kryty dachem 4-spadowym, poszytym gładką blachą ocynkowaną na odeskowaniu. Więźba dachowa drewniana, konstrukcji płatwiowo-kleszczowej. Stropy drewniane, belkowe, podsuflki gładkie, otynkowane. Posadzki betonowe, z klepki drewnianej, terrakoty, wykładziny PCV. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana, okna ościeżnicowe (typu polskiego) 2-dzielne z nadświetleniem i 3-poziomowe, 6-kwaterowe oraz 1-poziomowe. Drzwi 1- i 2-skrzydłowe, pełne, klepkowe i płycinowe.

Na rzucie: prostokąta, przy wzdłużnej elewacji pd.-wsch. zachowane fundamenty i fragmenty ścian przybudówki prostokątnej, z wyciętym narożnikiem pn.-wsch., z wewnętrznym dziedzińcem.

Bryła: w formie leżącego prostopadłościanu nakrytego niskim dachem 4-spadowym, w obu wzdłużnych połaciach dachowych po dwa świetliki w kształcie łuku pełnego. Dawny wybieg dla więźniów niższy od korpusu, prostopadłościenny.

Elewacje: pd.-wsch. wzdłużna- 5-osiowa, na każdej osi zblokowane po dwa otwory okienne o zróżnicowanych kształtach, osie zaznaczone wydatnymi wspornikami pod gzymsiem wieńczącym. Na 1-szej osi od pn.-wsch. dwa okna w formie stojących prostokątów, 6-kwaterowe, Na skraju Przeciwnieległym elewacji- jedno analogiczne okno zamknięte łukiem odcinkowym. Na pozostałych osiach małe okna w formie leżących prostokątów zamkniętych łukiem odcinkowym. 1-poziomowe, 2-kwaterowe, okratowane. Na osi centralnej wejście prostokątne. Elewacja od ul. WOP, pn.-zach.: 5-osiowa, układ i zaznaczenie osi jak od frontu, za wyjątkiem osi centralnej, gdzie małe okno. Elewacje szczytowe pd.-zach. i pn.-wsch. analogiczne, 1-osiowe, na osi wejście prostokątne z drzwiami 1-skrzydłowymi, z przeszkłonym nadświetlem 2-kwaterowym. Na narożach elewacji wsporniki pod gzymsiem wieńczącym. Szczyt: na osi z otworem wejściowym prostokątnym, zamkniętym łukiem odcinkowym, drzwi 1-skrzydłowe, klepkowe. Wejście flankowane szerokimi lizenami i trójkątnymi płycinami. Cały budynek obiega uskokowy gzyms wieńczący. Budynek na cokole.

Wnętrze: układ 2,5-traktowy, część pn.-wsch. wtórnie adaptowana na biuro.

Instalacje: elektryczna, wodn.-kan., c.o., odgromowa.

14. Kubatura 2028m ³	15. Powierzchnia użytkowa 312 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne areszt	17. Użytkowanie obecne magazyn
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - 1.80-te XX w. –adaptacji części pomieszczeń aresztu na biuro i magazyn, - 2002 r.- rozbiórka wybiegu dla więźniów		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ściany zawilgocone bez izolacji poziomej, tynki elewacyjne z licznymi ubytkami przy cokole, pokrycie dachowe z blachy ocynkowanej do wymiany, konstrukcja dachu drewniana zaatakowana przez owady, stolarka okienna w znacznym stopniu zniszczona	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie wymiana pokrycia dachowego, wymiana tynku nakrapianego na gładki, naprawa i ewentualna wymiana stolarki okiennej	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Centralne Archiwum Wojskowe w Rembertowie, D.O.K.III, sygn.371, sygn.I, Rozkazy D.O.K. III (okres międzywojenny).
- „Pamiętna książka grodzieńskiej guberni 1878”, „...1908”i „...1910” Grodno 1877,1908,1910.
- „Sprawoczný kalendar po gorodie Bielostoke”Białystok 1913.

22. Bibliografia

- M.Dolistowska”Białystok.Willa gen.Mikołaja von Driesen.Wyniki kwerendy historycznej na zlecenie PKZ O/B-stok”Białystok 1986.
- „Białystok.Zespół koszarowy przy ul. Bema.Studium historyczno-przestrzenne.”oprac.B.Tomecka, Białystok 1996 r.
- H.Mościcki”Białystok.Zarys historyczny”Białystok 1933.
- A.Oleksicki”Białystok.Studium hist.-urban.”Białystok 1978.
- „Rodowody Artylerii Konnej W.P.”Londyn 1964.
- A.Dobroński,K.Filipow”Dziesiątacy z Białegostoku”Białystok 1992.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr inż. Piotr Pańkowski, 2002 r.

plany mgr inż. Piotr Pańkowski, 2002 r.

zdjęcia fotograf. mgr inż. Piotr Pańkowski, 2002 r.

miejsce przechowywania negatywów - WO SOZ Białystok

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

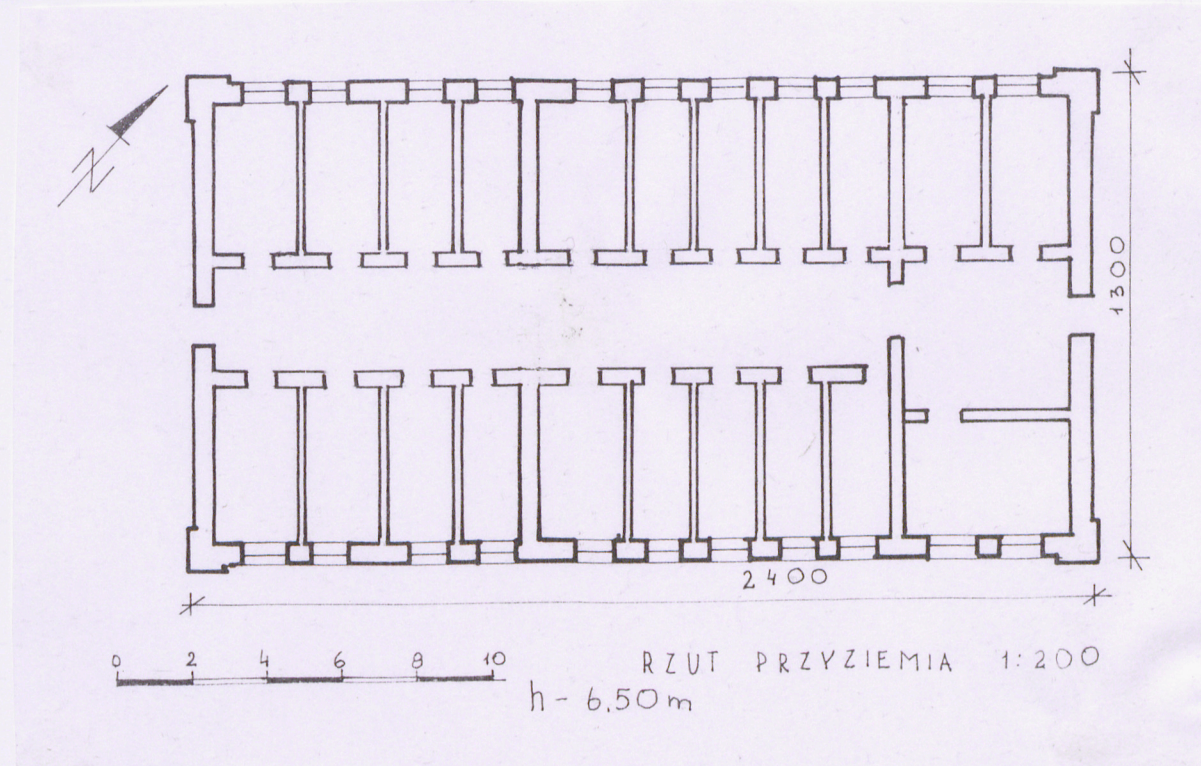
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

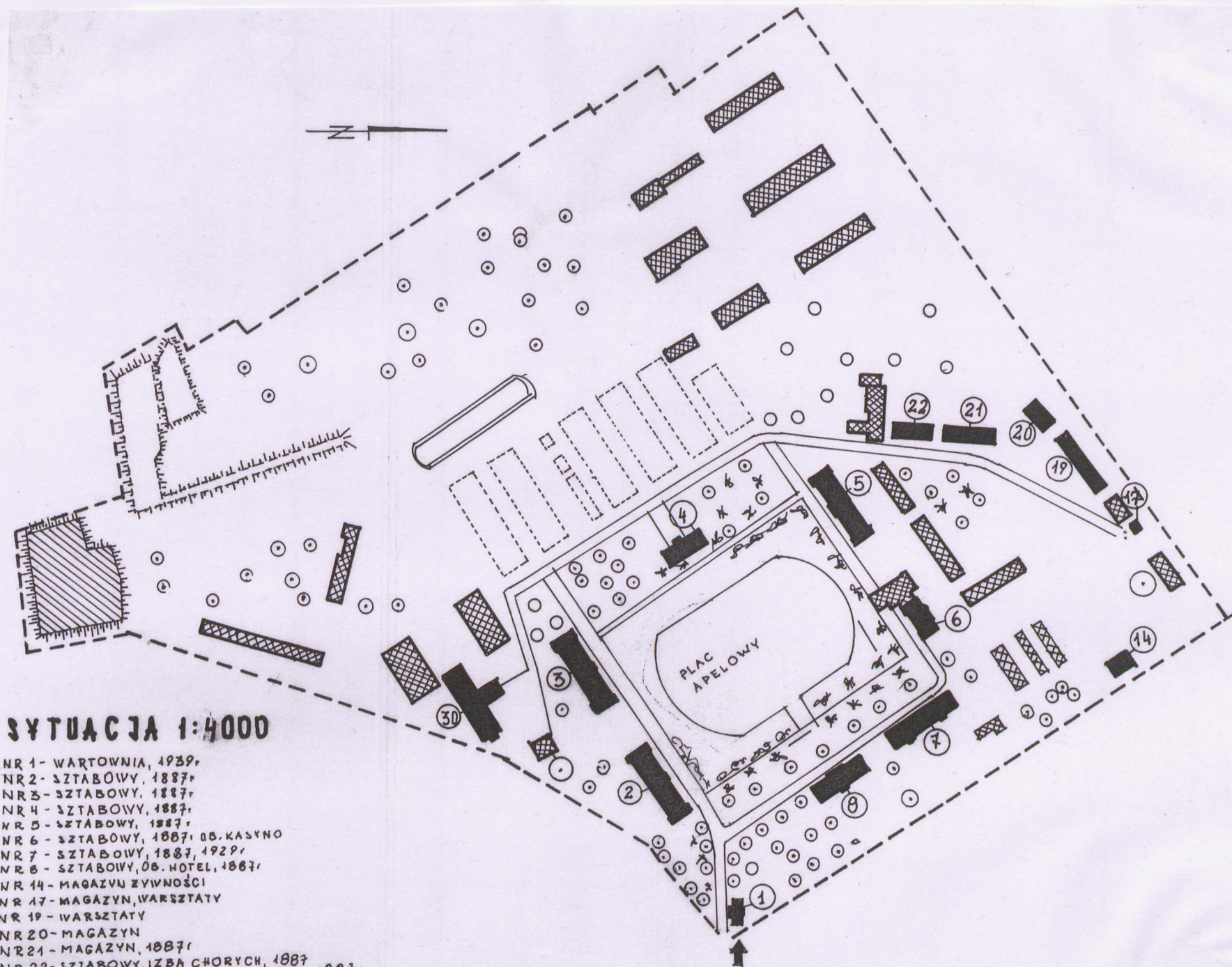
1. Miejscowość
BIAŁYSTOK

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
**D. Mariampolski Pułk Huzarów- budynek
koszarowy Nr 20**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
sytuacja, rzut przyziemia, fotografie

Wkładkę założył: mgr inż. Piotr Pańkowski, listopad 2002r.

SYTUACJA 1:4000

- NR 1 - WARTOWNIA, 1939,
- NR 2 - SZTABOWY, 1887,
- NR 3 - SZTABOWY, 1887,
- NR 4 - SZTABOWY, 1887,
- NR 5 - SZTABOWY, 1887,
- NR 6 - SZTABOWY, 1887, OB. KASYN
- NR 7 - SZTABOWY, 1887, 1929,
- NR 8 - SZTABOWY, OB. HOTEL, 1887,
- NR 14 - MAGAZYN ŻYWIWOŚCI
- NR 17 - MAGAZYN, WARSZTATY
- NR 19 - WARSZTATY
- NR 20 - MAGAZYN
- NR 21 - MAGAZYN, 1887,
- NR 22 - SZTABOWY, IZBA CHOROBY, 1887,
- NR 30 - D. MANEZ, OB. HALA SPORTOWA 1887,